

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 18.4.2017
COM(2017) 173 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

**σχετικά με την επανεξέταση των στόχων ανάκτησης των ΑΗΗΕ,
τον πιθανό καθορισμό ξεχωριστών στόχων για τα ΑΗΗΕ που προετοιμάζονται για
επαναχρησιμοποίηση**

και

**την επανεξέταση της μεθόδου για τον υπολογισμό των στόχων ανάκτησης όπως ορίζεται
στο άρθρο 11 παράγραφος 6 της οδηγίας 2012/19/ΕΕ για τα ΑΗΗΕ**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η οδηγία 2012/19/ΕΕ σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρονικού εξοπλισμού⁽¹⁾ («οδηγία για τα ΑΗΗΕ»), η οποία αποτελεί αναδιατύπωση της παλαιότερης οδηγίας 2002/96/ΕΚ («παλαιά οδηγία για τα ΑΗΗΕ») άρχισε να ισχύει τον Αύγουστο του 2012 και έπρεπε να μεταφερθεί από τα κράτη μέλη στο εθνικό τους δίκαιο έως τις 14 Φεβρουαρίου 2014.

Η οδηγία για τα ΑΗΗΕ θεσπίζει κανόνες για τη διαχείριση των ΑΗΗΕ με σκοπό να συμβάλει στην αειφόρο παραγωγή και κατανάλωση, κατά πρώτη προτεραιότητα με την πρόληψη της παράγωγης ΑΗΗΕ και, επιπροσθέτως, με την επαναχρησιμοποίηση, την ανακύκλωση και άλλες μορφές ανάκτησης των εν λόγω αποβλήτων, ώστε να μειωθεί η ποσότητα των αποβλήτων προς τελική διάθεση και να υποβοηθηθεί η αποδοτική χρήση των πόρων και η ανάκτηση πολύτιμων δευτερογενών πρώτων υλών.

Στο πλαίσιο αυτό, στο άρθρο 11 και στο παράρτημα V της οδηγίας ΑΗΗΕ καθορίζονται συνδυασμένοι στόχοι προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωσης, καθώς και στόχοι ανάκτησης για τα ΑΗΗΕ, ενώ στο άρθρο 11 παράγραφος 2 καθορίζεται η μεθοδολογία για τον υπολογισμό των στόχων αυτών.

Η παρούσα έκθεση ανταποκρίνεται στις ακόλουθες απαιτήσεις που απευθύνονται στην Επιτροπή και που καθορίζονται στο άρθρο 11 παράγραφος 6 της οδηγίας ΑΗΗΕ:

1. να επανεξετάσει τους στόχους ανάκτησης που αναφέρονται στο παράρτημα V μέρος 3 της εν λόγω οδηγίας·
2. να εξετάσει τη δυνατότητα καθορισμού ξεχωριστών στόχων για τα ΑΗΗΕ που πρέπει να προετοιμαστούν για επαναχρησιμοποίηση·
3. να επανεξετάσει τη μέθοδο για τον υπολογισμό της επίτευξης των στόχων ανάκτησης που αναφέρονται στο άρθρο 11 παράγραφος 2, με σκοπό να αναλύσει κατά πόσον είναι εφικτό να τεθούν στόχοι με βάση προϊόντα και υλικά που απορρέουν (εκροές) από ανάκτηση, ανακύκλωση και προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση.

Για την εκπόνηση της παρούσας έκθεσης, η Επιτροπή ανέθεσε σε ανεξάρτητους συμβούλους την ανασκόπηση των σχετικών στατιστικών δεδομένων, της βιβλιογραφίας και των τεχνικών πληροφοριών και διεξήγαγαν διαβουλεύσεις με τα μείζονα ενδιαφερόμενα μέρη [κράτη μέλη, ενώσεις των σχετικών βιομηχανικών κλάδων, φορείς ελέγχου της συμμόρφωσης με την αρχή της διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού (συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης), μη κυβερνητικές οργανώσεις και ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες]⁽²⁾.

Στόχος της παρούσας έκθεσης είναι να ενημερώσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την αξιολόγηση και τα συμπεράσματα της Επιτροπής σχετικά με τα προαναφερθέντα ζητήματα.

¹ Επίσημη Εφημερίδα L 197 της 24.7.2012, σ. 38.

² «Study on WEEE recovery targets, preparation for re-use targets and on the method for calculation of the recovery targets» (Μελέτη για τους στόχους ανάκτησης των ΑΗΗΕ, τους στόχους προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση και για τη μέθοδο υπολογισμού των στόχων ανάκτησης): http://ec.europa.eu/environment/waste/weee/events_ weee_en.htm.

2. ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΑΝΑΚΤΗΣΗΣ ΑΗΗΕ

2.1. Στόχος

Ο ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός (ΗΗΕ) που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας ΑΗΗΕ κατατάσσεται επί του παρόντος σε 10 κατηγορίες ανά τύπο προϊόντος που παρατίθενται στα παραρτήματα Ι και ΙΙ ⁽³⁾. Από τις 15 Αυγούστου 2018 ο ΗΗΕ θα κατατάσσεται σε 6 κατηγορίες με βάση τη συλλογή, οι οποίες παρατίθενται στα παραρτήματα ΙΙΙ και ΙV ⁽⁴⁾. Οι στόχοι ανάκτησης που πρέπει να επιτυγχάνονται από τους παραγωγούς σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 1 εφαρμόζονται ανά κατηγορία ΗΗΕ σύμφωνα με το παράρτημα V.

Δεδομένου ότι οι στόχοι ανακύκλωσης και ανάκτησης εξαρτώνται από τη μάζα και την υλική σύνθεση των επιμέρους κατηγοριών, η αλλαγή στην κατάταξη μπορεί να επηρεάσει τη συνολική μάζα και την υλική σύνθεση των νέων κατηγοριών. Συνεπώς, ο κύριος λόγος για την επανεξέταση των στόχων ανάκτησης είναι να εκτιμηθεί κατά πόσον η αλλαγή των κατηγοριών ΗΗΕ επέφερε σημαντικές αλλαγές στα επίπεδα που φιλοδοξούν να επιτύχουν οι στόχοι αυτοί.

2.2. Αξιολόγηση όσον αφορά την επανεξέταση των στόχων ανάκτησης ΑΗΗΕ

Η ανάλυση εστιάστηκε στη σύγκριση μεταξύ του επιπέδου φιλοδοξίας των στόχων ανάκτησης το οποίο ισχύει για κάθε μια από τις 10 κατηγορίες από τις 15 Αυγούστου 2015 έως τις 14 Αυγούστου 2018, όπως ορίζεται στο μέρος 2 του παραρτήματος V, και των στόχων ανάκτησης που ισχύουν για κάθε μια από τις 6 κατηγορίες από τις 15 Αυγούστου 2018 και εξής, όπως ορίζεται στο μέρος 3 του ιδίου παραρτήματος.

Η μελέτη κατέληξε στα ακόλουθα κύρια συμπεράσματα:

- Για τη μεγάλη πλειονότητα των προϊόντων δεν υπάρχει αλλαγή στην απόλυτη τιμή των στόχων ανακύκλωσης και ανάκτησης λόγω της μετάβασης από 10 σε 6 κατηγορίες ΗΗΕ. Όπου υπάρχει αλλαγή, αυτή δεν είναι σημαντική. Επιπλέον, τα ελάχιστα προϊόντα που επηρεάζονται από την αλλαγή των στόχων (π.χ. επαγγελματικά εργαλεία, ιατρικός εξοπλισμός, επαγγελματικός εξοπλισμός παρακολούθησης και ελέγχου), αποτελούν μόνον ένα πολύ μικρό μέρος της συνολικής ροής των ΑΗΗΕ, έτσι ώστε ο αντίκτυπος στο συνολικό ποσοστό ανάκτησης και ανακύκλωσης είναι αμελητέος.
- Η αλλαγή των κατηγοριών έχει ως αποτέλεσμα αύξηση της μάζας προς ανακύκλωση σε ποσοστό ανώτερο του 7%, πράγμα το οποίο σημαίνει ότι οι στόχοι ανακύκλωσης που ισχύουν από το 2018 και εξής (με βάση 6 κατηγορίες) είναι πιο φιλόδοξοι από εκείνους που ισχύουν για την περίοδο 2015-2018 (με βάση 10 κατηγορίες). Η αύξηση αυτή είναι επιθυμητή εφόσον προβλέπεται η πρόοδος των στόχων με την πάροδο του χρόνου και η επιβολή των στόχων του 2018 (6 κατηγορίες) θα επιφέρει ελαφρά αύξηση των περιβαλλοντικών και οικονομικών οφελών, λόγω της αύξησης των ανακτηθέντων και ανακυκλωθέντων υλικών.
- Η κατάταξη σε 6 κατηγορίες συνάδει σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό με τις δραστηριότητες συλλογής και επεξεργασίας. Με αυτόν τον τρόπο αυξάνεται επίσης η συνεκτικότητα όσον

³ Πρόκειται για τις εξής κατηγορίες: 1) μεγάλες οικιακές συσκευές, 2) μικρές οικιακές συσκευές, 3) εξοπλισμός τεχνολογίας πληροφοριών και τηλεπικοινωνιών, 4) καταναλωτικά είδη, 5) είδη φωτισμού, 6) ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά εργαλεία, 7) παιχνίδια και εξοπλισμός αναψυχής και αθλητισμού, 8) ιατρικά βοηθήματα, 9) όργανα παρακολούθησης και ελέγχου, 10) αυτόματοι διανομείς.

⁴ Πρόκειται για τις εξής κατηγορίες: 1) εξοπλισμός ανταλλαγής θερμότητας· 2) οθόνες και εξοπλισμός που περιέχει οθόνες με επιφάνεια μεγαλύτερη των 100 cm²· 3) λυχνίες· 4) μεγάλου μεγέθους εξοπλισμός (οποιαδήποτε εξωτερική διάσταση μεγαλύτερη από 50 cm)· 5) μικρού μεγέθους εξοπλισμός (καμία εξωτερική διάσταση μεγαλύτερη από 50 cm)· 6) μικρού μεγέθους εξοπλισμός πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών (καμία εξωτερική διάσταση μεγαλύτερη από 50 cm).

αφορά την υποβολή στοιχείων και μειώνεται ο διοικητικός φόρτος τόσο για τις εγκαταστάσεις συλλογής και επεξεργασίας ΑΗΗΕ όσο και για τις εθνικές αρχές όταν ενοποιούν τα στοιχεία και ελέγχουν τη συνεκτικότητά τους.

2.3. Συμπέρασμα

Βάσει της αξιολόγησης που διενεργήθηκε, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν δικαιολογείται η αναθεώρηση των στόχων ανάκτησης σε σχέση με τις 6 νέες κατηγορίες ΗΗΕ που αναφέρονται στο παράρτημα V μέρος 3, καθώς οι στόχοι αυτοί εξακολουθούν να είναι τόσο φιλόδοξοι όσο και οι στόχοι που είχαν οριστεί για τις τρέχουσες 10 κατηγορίες ΗΗΕ που αναφέρονται στο παράρτημα V μέρος 2.

3. ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΞΕΧΩΡΙΣΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΑΗΗΕ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΤΟΥΝ ΓΙΑ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ

3.1. Στόχος

Η καταλληλότητα του καθορισμού ξεχωριστών στόχων για την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση εξετάστηκε μέσα από τη συγκέντρωση στοιχείων για τις πρακτικές που ακολουθούν τα κράτη μέλη, την ανάλυση των μοχλών και των εμποδίων κατά την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και, βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών, την αξιολόγηση του κατά πόσον είναι εφικτό και εφαρμόσιμο να καθοριστούν ξεχωριστοί στόχοι για τα ΑΗΗΕ που προετοιμάζονται για επαναχρησιμοποίηση.

3.2. Αξιολόγηση της δυνατότητας καθορισμού ξεχωριστών στόχων για τα ΑΗΗΕ που πρέπει να προετοιμαστούν για επαναχρησιμοποίηση

Το 2012 τα κράτη μέλη δήλωσαν στην Eurostat περίπου 70 000 τόνους ΑΗΗΕ για επαναχρησιμοποίηση/προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση στην ΕΕ. Ωστόσο, λόγω του ότι η υποβολή ξεχωριστών στοιχείων για την επαναχρησιμοποίηση/προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση είναι προαιρετική για τα κράτη μέλη, μόνο δεκαπέντε κράτη μέλη υπέβαλαν σχετικά στοιχεία για το 2012, όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας: Ποσότητες ΑΗΗΕ που συλλέχθηκαν και επαναχρησιμοποιήθηκαν/προετοιμάστηκαν για επαναχρησιμοποίηση κατά το 2012⁵

Κράτος μέλος	Συλλογή ΑΗΗΕ (σε τόνους)	Επαναχρησιμοποίηση/προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση ΑΗΗΕ (σε τόνους)	Επαναχρησιμοποίηση/προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση βάσει των συλλεχθέντων ΑΗΗΕ
Αυστρία	77 402	1 248	2 %
Βέλγιο	116 458	4 068	3 %
Βουλγαρία	38 431	292	1 %
Κροατία	16 187	0	0 %
Κύπρος	2 514	42	2 %
Τσεχική	53 685	0	0 %

⁵ Πηγή: «Study on WEEE recovery targets, preparation for re-use targets and on the method for calculation of the recovery targets» (Μελέτη για τους στόχους ανάκτησης των ΑΗΗΕ, τους στόχους προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση και για τη μέθοδο υπολογισμού των στόχων ανάκτησης): http://ec.europa.eu/environment/waste/weee/events_weee_en.htm . (Πηγή στοιχείων: Eurostat)

Δημοκρατία			
Δανία	76 200	0	0 %
Εσθονία	5 465	0	0 %
Φινλανδία	52 972	557	1 %
Γαλλία	470 556	9 568	2 %
Γερμανία	690 711	11 845	2 %
Ελλάδα	37 235	0	0 %
Ουγγαρία	44 262	0	0 %
Ιρλανδία	41 177	360	1 %
Ιταλία	497 378	-	-
Λετονία	4 694	37	1 %
Λιθουανία	14 259	0	0 %
Λουξεμβούργο	5 010	0	0 %
Μάλτα	1 506	0	0 %
Κάτω Χώρες	123 684	475	0 %
Πολωνία	175 295	791	0 %
Πορτογαλία	43 695	33	0 %
Κράτος μέλος	Συλλογή ΑΗΗΕ (σε τόνους)	Επαναχρησιμοποίηση/προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση ΑΗΗΕ (σε τόνους)	Επαναχρησιμοποίηση/προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση βάσει των συλλεχθέντων ΑΗΗΕ
Ρουμανία	23 083	0	0 %
Σλοβακία	22 671	0	0 %
Σλοβενία	9 430	30	0 %
Ισπανία	157 994	351	0 %
Σουηδία	168 612	0	0 %
Ηνωμένο Βασίλειο	503 611	41 630	8 %
ΣΥΝΟΛΟ	3 474 177	71 327	2 %

Δεδομένου του μεγάλου αριθμού κρατών μελών που δεν δήλωσαν ξεχωριστά τις ποσότητες ΑΗΗΕ που επαναχρησιμοποιήθηκαν/προετοιμάστηκαν για επαναχρησιμοποίηση, αλλά και της έλλειψης διευκρινίσεων ως προς τις δραστηριότητες που θεωρούνται ως επαναχρησιμοποίηση και προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση στις εκθέσεις των κρατών μελών, οι πληροφορίες αυτές δεν είναι επαρκώς αντιπροσωπευτικές. Ωστόσο, τα στοιχεία αυτά οδηγούν στο συμπέρασμα ότι, με εξαίρεση ορισμένα κράτη μέλη, η επαναχρησιμοποίηση και η προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση δεν είναι καλά ανεπτυγμένες πρακτικές σε επίπεδο ΕΕ. Η μελέτη διαπίστωσε ότι υπήρχαν σημαντικές διαφορές στα πρότυπα κατανάλωσης μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τα χρησιμοποιημένα και μεταχειρισμένα προϊόντα, οι οποίες έχουν επηρεάσει το επίπεδο ανάπτυξης του τομέα. Το γεγονός αυτό δυσχεραίνει σε κάποιο βαθμό την αξιολόγηση των δυνατοτήτων για προετοιμασία με σκοπό την επαναχρησιμοποίηση σε όλη την ΕΕ.

Η μελέτη ανέλυσε τον βαθμό στον οποίο είναι εφικτός ο καθορισμός ξεχωριστού στόχου για την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση. Όσον αφορά τον οικονομικό αντίκτυπο, η προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα σημαντικά

έσοδα και εξοικονόμηση πόρων για την οικονομία. Λόγω της θετικής επίδρασης στη δημιουργία θέσεων εργασίας και της δυνατότητας που δίνεται σε τμήματα του πληθυσμού με χαμηλό εισόδημα να αγοράσουν οικιακές συσκευές χαμηλού κόστους, η προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση έχει επίσης θετικό κοινωνικό αντίκτυπο. Οι πιθανές περιβαλλοντικές συνέπειες από την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση συνδέονται με την αποφυγή της κατασκευής νέου ΗΗΕ και την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων. Ωστόσο, πρέπει να ληφθεί υπόψη και η κατανάλωση ενέργειας καθώς οι νέες συσκευές είναι συνήθως αποδοτικότερες από τον παλαιότερο επαναχρησιμοποιημένο εξοπλισμό.

Από την άλλη πλευρά, ο καθορισμός ξεχωριστού στόχου για την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση απαιτεί καλή γνώση, αφενός, των ποσοτήτων των ΑΗΗΕ τα οποία θα μπορούσαν να προετοιμάζονται για επαναχρησιμοποίηση στην ΕΕ και, αφετέρου, της οικονομικής εφικτότητας της αλλαγής λογιστικών πρακτικών, ώστε να διασφαλιστεί ότι μπορεί να υλοποιηθεί η δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης των ΑΗΗΕ. Ειδικότερα στα κράτη μέλη όπου η προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση δεν είναι επαρκώς ανεπτυγμένη, αυτό θα απαιτούσε αλλαγές στις δομές συλλογής και την καθιέρωση διαδικασιών για τον έλεγχο των ΑΗΗΕ κατά τη συλλογή τους και πριν από οποιαδήποτε περαιτέρω μεταβίβαση. Θα απαιτούσε επίσης την ανάπτυξη συστήματος για την υποβολή εκθέσεων, με το οποίο να αποφεύγεται ο κίνδυνος του διπλού υπολογισμού, καθώς τα ΑΗΗΕ θα μπορούσαν να συλλέγονται και να προετοιμάζονται για επαναχρησιμοποίηση αρκετές φορές πριν από την ανακύκλωση. Το σύστημα υποβολής εκθέσεων θα πρέπει επίσης να διακρίνει μεταξύ των πραγματικών ροών ΑΗΗΕ που προετοιμάστηκαν για επαναχρησιμοποίηση και του εξοπλισμού που επαναχρησιμοποιείται χωρίς να αποτελεί απόβλητο. Επιπλέον, εάν καθοριστεί ξεχωριστός στόχος για την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, υπάρχει ο κίνδυνος άνισης συμβολής στην επίτευξη του στόχου αυτού από τους παραγωγούς ΗΗΕ, καθώς η ζήτηση για μεταχειρισμένα προϊόντα δεν είναι η ίδια για όλες τις κατηγορίες ΗΗΕ και, σε μερικές περιπτώσεις, διαφέρει ακόμα και ανάλογα με την εμπορική επωνυμία για ένα είδος εξοπλισμού. Παρότι ο κίνδυνος άνισης συμβολής υπάρχει ακόμα και στην περίπτωση συνδυασμένου στόχου, επιτρέπει ωστόσο περισσότερη ευελιξία ώστε να αντισταθμίζονται οι διαφορές μεταξύ των κατηγοριών ΗΗΕ όσον αφορά τη ζήτηση μεταχειρισμένων προϊόντων.

Συμπερασματικά, η μελέτη επιβεβαίωσε ότι ο καθορισμός ξεχωριστού στόχου προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση θα δημιουργήσει επιπρόσθετες υποχρεώσεις για τους οικονομικούς φορείς και τα κράτη μέλη (π.χ. υποβολή εκθέσεων, παρακολούθηση) και σημαντική αύξηση του διοικητικού φόρτου. Ο συνδυασμένος στόχος της προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση και της ανακύκλωσης που ισχύει από το 2015 και εξής (παράρτημα V μέρη 2 και 3), δίνει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να τον επιτύχουν ευνοώντας τόσο την ανακύκλωση όσο και την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση. Ωστόσο, τα κράτη μέλη που καθορίζουν εθνικούς στόχους για την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση των ΑΗΗΕ έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να προωθήσουν ενεργά τις πρακτικές που αυξάνουν την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, μεταξύ των οποίων και η ευρύτερη πρόσβαση σε ΑΗΗΕ του προσωπικού από κέντρα επαναχρησιμοποίησης, όπως απαιτεί το άρθρο 6 παράγραφος 2 της οδηγίας, γεγονός που επιτυγχάνει πιο θετικά αποτελέσματα όσον αφορά την ιεράρχηση των αποβλήτων ΗΗΕ της ΕΕ.

3.3. Συμπέρασμα

Βάσει των βασικών ευρημάτων της αξιολόγησης, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν αρμόζει στο στάδιο αυτό να καθοριστούν ξεχωριστοί στόχοι στην οδηγία για τα ΑΗΗΕ για τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που προετοιμάζονται για επαναχρησιμοποίηση. Εντούτοις, η Επιτροπή θα προωθήσει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ κρατών μελών ώστε να εντοπιστούν οι καλές πρακτικές σε εκείνα τα κράτη μέλη που

έχουν καθορίσει στόχους όσον αφορά την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση του ΑΗΗΕ σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο ή στο πλαίσιο προγραμμάτων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού.

4. ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΑΝΑΚΤΗΣΗΣ ΠΟΥ ΚΑΘΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 11 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2012/19/ΕΕ ΓΙΑ ΤΑ ΑΗΗΕ

4.1. Στόχος

Στο άρθρο 11 παράγραφος 2 της οδηγίας για τα ΑΗΗΕ, η μέθοδος με την οποία υπολογίζεται η επίτευξη των στόχων ανάκτησης καθορίζεται ως η διαίρεση του βάρους των ΑΗΗΕ που εισέρχονται στην εγκατάσταση ανάκτησης ή ανακύκλωσης/προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση (προσέγγιση με βάση τις εισροές) δια του βάρους όλων των χωριστά συλλεγόμενων ΑΗΗΕ για κάθε κατηγορία, εκφραζόμενη ως ποσοστό.

Για την επανεξέταση αυτής της μεθόδου υπολογισμού ελήφθη υπόψη το ερώτημα αν είναι εφικτό και εφαρμόσιμο να καθοριστούν στόχοι βάσει των προϊόντων και των υλικών που απορρέουν από τις διαδικασίες ανάκτησης, ανακύκλωσης και προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση (προσέγγιση με βάση τις εκροές).

4.2. Αξιολόγηση όσον αφορά την επανεξέταση της μεθόδου για τον υπολογισμό της επίτευξης των στόχων της ανάκτησης

Η μελέτη ανέλυσε κατά πρώτο λόγο τα διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με τις εκροές σε επίπεδο κρατών μελών από διάφορες πηγές πληροφοριών⁽⁶⁾, μεταξύ των οποίων και διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχουν σε επίπεδο κρατών μελών σχεδόν καθόλου στοιχεία σχετικά με τα υλικά που απορρέουν (εκροή) από τις διαδικασίες ανάκτησης, ανακύκλωσης και προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση («κλάσματα συνδεδεμένα με τις εκροές» ή αλλού «κλάσματα υλικών») και ότι υπάρχει μόνον μια περιορισμένη βάση δεδομένων, ειδικότερα όταν τα προγράμματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού εφαρμόζουν εργαλεία υποβολής στοιχείων που έχουν αναπτυχθεί με ειδικές τεχνικές προδιαγραφές⁽⁷⁾.

Σε αυτή τη βάση, εξήχθη το συμπέρασμα ότι η πλέον υποσχόμενη προσέγγιση για τη συλλογή στοιχείων συνδεδεμένων με τις εκροές είναι, αφενός, η περαιτέρω εφαρμογή από τα κράτη μέλη των απαιτήσεων του άρθρου 11 παράγραφος 4 της οδηγίας για τα ΑΗΗΕ, ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι παραγωγοί ή οι τρίτοι που ενεργούν για λογαριασμό τους τηρούν επιπροσθέτως και αρχεία σχετικά με τα στοιχεία που συνδέονται με τις εκροές, και, αφετέρου, η προώθηση χρηστικών εργαλείων για την εναρμόνιση των εν λόγω στοιχείων.

Όσον αφορά τα περιβαλλοντικά οφέλη από την καθιέρωση στόχων ανάκτησης βάσει των εκροών, η μελέτη έδειξε ότι αυτό μπορεί να αποτελέσει κίνητρο για την αύξηση της αποδοτικότητας της ανακύκλωσης μέσω τεχνικών βελτιώσεων. Ωστόσο, δεδομένου ότι πολύτιμα υλικά, που βρίσκονται σε σημαντικές ποσότητες στα ΑΗΗΕ, είναι ήδη σχεδόν πλήρως ανακυκλωμένα λόγω της οικονομικής τους αξίας, οι συνολικοί στόχοι βάσει εκροών ενδέχεται να έχουν περιορισμένη επιρροή στις υπάρχουσες πρακτικές ανακύκλωσης. Ακόμα,

⁶ Στοιχεία EUROSTAT, Εκθέσεις εφαρμογής των κρατών μελών σχετικά με την οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα 2008/98/ΕΚ και την οδηγία ΑΗΗΕ, διαβουλεύσεις με τις εθνικές αρχές

⁷ Έγγραφο τεχνικών προδιαγραφών WEEELABEX και ευρωπαϊκό πρότυπο EN 50625-1 «Απαιτήσεις για τη συλλογή, την εφοδιαστική και την επεξεργασία των ΑΗΗΕ - Μέρος 1 and TS 50625-3-1 -- Μέρος 3-1

η μελέτη κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι στόχοι που βασίζονται στις εκροές (ή στα υλικά) δεν θα επηρεάσουν σημαντικά την παρακολούθηση της απορρύπανσης των ΑΗΗΕ, δεδομένου ότι κανονικά αυτή γίνεται σε πρώιμο στάδιο της διαδικασίας ανακύκλωσης, ως εργασία προεπεξεργασίας. Συνεπώς, από περιβαλλοντικής σκοπιάς, θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην εφαρμογή από τα κράτη μέλη επιλεκτικής επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένης της απορρύπανσης, όπως απαιτείται ήδη σύμφωνα με το άρθρο 8 και το παράρτημα VII της οδηγίας για τα ΑΗΗΕ. Συνολικά, η αυστηρή εφαρμογή, η επιβολή του νόμου και η παρακολούθηση των στόχων συλλογής των ΑΗΗΕ έχουν μεγάλο αντίκτυπο στην πραγματική ανακύκλωση/ανάκτηση, αφού έχει αποδειχθεί ότι τα ΑΗΗΕ που εισέρχονται στα προγράμματα συλλογής συνήθως ανακτώνται/ανακυκλώνονται σε υψηλά ποσοστά όσον αφορά το βάρος τους.

Στο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία, η Επιτροπή έθεσε ως στόχο την προώθηση της ανάπτυξης ευρωπαϊκών προτύπων για την αποδοτική ανακύκλωση υλικών από ΑΗΗΕ, καθώς και από απόβλητα ηλεκτρικών στηλών και άλλων συναφών σύνθετων προϊόντων στο τέλος της ζωής τους, έτσι ώστε να αυξηθεί η ανακύκλωση των κρίσιμων πρώτων υλών. Αυτή θεωρείται πιο ρεαλιστική προσέγγιση από τον καθορισμό δεσμευτικών στόχων ανακύκλωσης με βάση τις εκροές.

4.3. Συμπέρασμα

Βάσει της αξιολόγησης που διενεργήθηκε, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχουν σοβαροί λόγοι που να δικαιολογούν την αντικατάσταση της μεθόδου βάσει εισροής για τον υπολογισμό της επίτευξης των στόχων ανάκτησης από τον καθορισμό στόχων με βάση τα προϊόντα και τα υλικά που απορρέουν από τις διαδικασίες ανάκτησης, ανακύκλωσης και προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση (προσέγγιση με βάση τις εκροές).